

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції
Викладач	Миценко Іван Михайлович доктор економічних наук, професор, завідувач кафедрою професор кафедри міжнародних економічних відносин
Контактний телефон	+38(050) 60-75-45-9
E-mail:	mignarodnaekonomika@gmail.com
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна. Форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120, у т.ч. лекції – 36 годин, семінарські заняття – 54 годин, самостійна робота – 30 годин. Формат: очний (offline / facetoface) / дистанційний (online). Мова викладання: українська / англійська. Рік викладання – 2023.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Messenger, Telegram за домовленістю.
Пререквізити	Особливі вимоги відсутні

1. Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції» є засвоєння теоретичних основ міжнародних кредитно-розрахункових та валютних операцій, формування знань та навичок щодо банківського обслуговування зовнішньоекономічної діяльності.

Завданням вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції» є вивчення технології здійснення валютних операцій, різних форм міжнародних розрахунків, загальноприйнятих

міжнародних правил, що застосовуються банками при обслуговуванні розрахунків між учасниками зовнішньоторгівельного бізнесу.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен :

знати:

- розуміти організацію міжнародних розрахункових операцій;
- ідентифікувати особливості здійснення кредитування зовнішньоторговельних операцій;
- аналізувати ризики в міжнародних кредитно-розрахункових та валютних операціях та знаходити шляхи їх мінімізації;
- аналізувати технології здійснення валютних операцій, різних форм міжнародних розрахунків;
- розуміти загальноприйняті міжнародні правила, що застосовуються банками при обслуговуванні суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності;
- володіти технологією здійснення валютних операцій;
- аналізувати та визначати ефективність кредитно-розрахункових операцій;

вміти:

- застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури;
- застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку;
- здійснювати ефективні комунікації в сфері фінансів, банківської справи та страхування;
- визначати, обґрунтовувати професійні рішення в сфері фінансів, банківської справи та страхування і брати відповідальність за них;
- підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері фінансів, банківської справи та страхування;
- враховувати особливості здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємства, аналізувати ситуацію на світовому ринку товарів та послуг
- досліджувати міжнародні економічні відносини та світовий ринок товарів та послуг.

набути соціальних навичок (soft-skills):

- здійснювати професійну комунікацію, ефективно пояснювати і презентувати матеріал, взаємодіяти в проектній діяльності;
- вчитися керувати людьми, проводити аналіз своєї діяльності;
- володіти культурою сучасного економічного мислення.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральнотраїнському національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркового навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Валютні системи та еволюція їх розвитку

Тема 2. Валютний курс у системі міжнародних кредитно-розрахункових та валютних операцій

Тема 3. Валютний ринок і його структура

Тема 4. Валютні операції та їх класифікація

Тема 5. Типи валютних операцій на міжнародному ринку

Тема 6. Організація міжнародних кредитно-розрахункових операцій банку: сутність та технологія здійснення міжнародних розрахунків

Тема 7. Валютні ринки і валютні операції

Тема 8. Валютні розрахунки в системі міжнародних розрахунків

Тема 9. Міжнародні комерційні контракти в системі міжнародних розрахунків

Тема 10. Товаросупровідні документи в міжнародній торгівлі

Тема 11. Ризики в міжнародних кредитно-розрахункових, валютних операцій, шляхи їх мінімізації

Тема 12. Контроль та регулювання валютних операцій

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.

Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою, у тому числі: перший рубіжний контроль – 50 балів, другий рубіжний контроль – 50 балів.

Семестровий залік полягає в оцінці рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на лекційних, семінарських та практичних заняттях і виконання індивідуальних завдань за стобальною та дворівневою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання.

6. Рекомендована література

Основна

1. Миценко, І. М. Трансформація системи управління зовнішньоекономічною та інвестиційною безпекою України в умовах глобалізації : монографія / І. М. Миценко, І. Г. Бабець ; Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. - Кропивницький : Поліграф-Сервіс, 2021. - 464 с.

2. Решитько Т.В. Проблеми інвестування та кредитування аграрних підприємств України на рівні макроекономіки: зарубіжний досвід. Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки. Випуск 6(39). 2021. С. 37- 46. URL: /<http://economics.kntu.kr.ua/archive/39.html>.

3. Миценко І.В., Стежко Н.В. Міжнародна економіка: навчальний посібник. - Кіровоград: КНТУ. Поліграф – Сервіс, 2013. - 640 с.

4. Класифікатор іноземних валют та банківських металів [Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ від 04.02.1998 № 34 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 28.04.2020, підстава - v0057500-20. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0521500-98#n15>. – Назва з екрана.

5. Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс]: Закон України від 7 груд. 2000 р. № 2121-III зі змінами та доповненнями: станом на 29.05.2020. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>. – Назва з екрана.

6. Про валюту і валютні операції [Електронний ресурс]: Закон України від 21.06.2018 р. № 2473-VIII зі змінами та доповненнями: станом на 28.04.2020 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19> – Назва з екрана.

7. Про обіг векселів в Україні [Електронний ресурс]: Закон України від 05.04.2001 р. № 2374-III зі змінами та доповненнями: станом на 13.02.2020, підстава - 440-IX/ Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. –

Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2374-III#Text> – Назва з екрана.

8. Про структуру валютного ринку України, умови та порядок торгівлі іноземною валютою та банківськими металами на валютному ринку України [Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ від 02.01.2019 № 1 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 08.02.2020, підстава - v0016500-20. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001500-19>. – Назва з екрана.

9. Про транскордонне переміщення валютних цінностей [Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ від 02.01.2019 № 3. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0003500-19#Text>. – Назва з екрана. 7. Про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті [Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ від 02 січня 2019 року № 5 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 29.08.2020, підстава - v0126500-20. – Текст. дані. – Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005500-19#Text>. – Назва з екрана.

10. Про порядок здійснення операцій з чеками в іноземній валюті на території України [Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ від 29.12.2000 № 520 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 16.07.2020, підстава - v0099500-20. – Текст. дані. – Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0152-01#Text>. – Назва з екрана.

11. Про порядок здійснення банками операцій за акредитивами [Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ 03.12.2003 № 514 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 16.07.2020, підстава - v0099500-20. – Текст. дані. – Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1213-03#Text>. – Назва з екрана.

12. Береславська О. І. Б48 Міжнародні розрахунки та валютні операції: навч. посіб. / О. І. Береславська. - Ірпінь : Університет ДФС України, 2019. - 368 с.

13. Івасів Б.С. Міжнародні розрахунки та валютні операції: навч. посіб. / Б.С. Івасів, Л.М. Прийдун, В.Я. Рудан. — Тернопіль: Вектор, 2013. —572 с.

14. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції: навчальний посібник / Л.Л. Носач, К.Ю. Величко, О.І. Печенка,, Ж.С. Зосимова, Н.А. Сокол – Харків: Видавництво «Форт», 2016. – 240 с.

Додаткова

1. Козак Ю. Г. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях [текст] підруч. / Ю. Г. Козак. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 228 с.
2. Корнелиус Лука. Торговля на мировых валютных рынках. М.: Альпина Паблишер, 2010.-715 с.
3. Міжнародні економічні відносини: підручник / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Л.П. Кудирко та ін. ; за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. – 612 с.
4. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: навч. посібник / Т.В. Шталь [та ін.]. – Харків : «Видавництво «Форт», 2015. – 364 с.
5. Міжнародні фінанси [текст] навч. посіб. 5-те вид. перероб. та доп./ за ред. Козака Ю. Г.– Київ – Катовіце.: Центр учбової літератури, 2014. – 348 с.

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України; Офіційний сайт Верховної Ради України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. Режим доступу: <http://www.imf.org>
4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>
5. Офіційний сайт Національного банку України. Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
6. Офіційний сайт Світового банку. Режим доступу: <http://www.worldbank.org>

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин, Протокол № 1 від «17» серпня 2022 р.